

Ägardirektiv Göteborgs Spårvägar AB

Ägardirektivets roll

Göteborgs Spårvägar AB ägs av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB och Västtrafik AB. Mellan ägarna gäller ett aktieägaravtal och bolaget ska i tillämpliga delar beakta det som ägarna därvid kommit överens om.

Ägardirektivet för Göteborgs Spårvägar AB utgör tillsammans med bolagsordningen, vid var tid gällande generellt ägardirektiv för Göteborgs stads bolag, ägardirektiv för Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB och Göteborgs Stadshus AB, kommunfullmäktiges budget och övriga av kommunfullmäktige beslutade policydokument och riktlinjer samt anvisningar från kommunstyrelsen och Stadshus AB grunden för ägarstyrning av Göteborgs Spårvägar AB. Av det av respektive fullmäktige fastställda principavtalet framgår bland annat att Staden ska vara administrativ huvudman.

Bestämmelserna i detta direktiv, sammantaget med bestämmelserna i bolagsordning, Riktlinjer och direktiv för Göteborgs stads bolag och aktieägaravtal är utformade i syfte att de ska Teckalkriterierna ska vara uppfyllda. Bestämmelserna i styrdokumentet om ägarnas inflytande när det gäller strategiska mål och viktiga beslut ska tolkas på ett sådant sätt att inflytandet blir effektivt, i den meningen att bolaget underställs en kontroll som gör det möjligt för ägarna att utöva en avgörande påverkan på de beslut som fattas av bolaget.

Kommun- och regionfullmäktiges mål

Bolagets styrelse ska årligen fastställa ett mål- och inriktningsdokument som anger hur målen ska uppnås och vilka processägare som styrelsen avser samverka och föra dialog med för att nå måloppfyllelse. Mål- och inriktningsdokumentet utgör ett av underlagen för framtagande av en affärs-/verksamhetsplan.

De kommunala befogenheterna

Kommunal verksamhet i bolagsform ska bedrivas i enlighet med kommunalrättsliga principer om inget annat följer av lag eller övriga regelverk som styr bolagets verksamhet.

Bolagets verksamhet att utföra lokal och regional spårvägstrafik för regional kollektivtrafikmyndighets räkning ska bedrivas på affärsmässiga grunder och omfattas inte av lokaliseringsprincipen.

Västra Götalandsregionen ansvarar i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet för kollektivtrafiken i enlighet med Lag om kollektivtrafik (2010:1065). För tiden fram till den 31 december 2019 gäller uppdragsavtal mellan Västtrafik AB och Göteborgs kommun daterat den 23 december 1998 samt till avtalet hörande addendum (tilläggsavtal) gällande från 1 januari 2012. Från och med 1 januari 2020 gäller Avtal Spårvagnstrafik i Göteborg och Mölndal.

Bakgrund

Göteborgs Stad har sedan 2012 bedrivit spårvägstrafiken inom staden på uppdrag av Västtrafik AB som haft detta uppdrag från kollektivtrafikmyndigheten Västra Götalandsregionen. Västra Götalandsregionen, genom Västtrafik har i enlighet med uppdragsavtalet betalat samtliga kostnader för drift av spårvägstrafiken. Denna avtalskonstruktion gäller/har gällt till och med 2019.

Kommunfullmäktige i Göteborg och regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen har under 2018 fastställt en gemensam avsiktsförklaring om organiseringen av spårvägstrafiken från och med 2020. Avsiktsförklaringen innefattar en gemensam viljeinriktning för spårvägstrafikens fortsatta utveckling samt ansvarsfördelning för löpande drifts-, underhålls- och investeringsutgifter.

Ändamålet

Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionens ändamål med bolaget är att tillgodose Göteborgs Stads och Västra Götalands läns behov av en effektiv, miljö- och kvalitetsmässig spårvägstrafik samt därtill hörande tjänster och produkter inom trafikområdet.

Uppdraget

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att

- driva spårvägstrafik inom Göteborgs Stad och Mölndals stad i enlighet med trafikavtal med Västtrafik
- utföra underhåll, drift, och reinvesteringar av bananläggningen i enlighet med Huvudavtal avseende ansvar för spårvägstrafikens bedrivande i Göteborgs Stad och Mölndals stad daterat 28 juni 2018 samt i enlighet med avtal med Göteborgs Stads trafikkontor; samt
- utföra servicetjänster som bygger på kommunikationsteknik med anknytning till bolagets verksamhet i övrigt

Bolaget ska i huvudsak finansiera verksamheten genom ersättning från direkttilldelade uppdrag avseende drift av spårvägstrafik samt uppdrag avseende banteknik.

Bolaget ska ingå trafikavtal med Västtrafik avseende utförandet av driften av spårvägstrafiken. Detta avtal skall bygga på Västtrafiks open-booksprincip. Självkostnadsprincipen skall gälla för trafikavtalet. Uppdraget ska således inte medföra någon vinst eller förlust för Göteborgs Spårvägar AB.

Verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt med största möjliga miljömässiga hänsynstagande.

Bolaget ska ha ett långsiktigt hållbart förhållningssätt och låta ett helhetstänkande som beaktar såväl ekologiska som sociala aspekter vara vägledande vid fullgörandet av sitt uppdrag.

Bolaget ska aktivt och strukturerat medverka till en för positiv utveckling av branschen genom engagemang kring exempelvis lagstiftning och policies. Bolaget ska efter samråd med delägarna delta i samarbeten med andra aktörer vilka kan gynna spårvagnstrafiken, och sådan närliggande verksamhet som Bolaget detta ägardirektiv ska utföra, i Göteborg och dess utveckling.

Samverkan mellan parterna

Bolaget ska lämna ägarna och respektive kommun- och regionstyrelse den information om verksamheten som begärs. Göteborgs Spårvägar AB ska eftersträva en aktiv och innehållsrik dialog mellan ägarna och bolaget.

Bolaget ska underlätta ägarnas beställarroll bland annat genom en öppen och transparent redovisning och analys av ekonomi- och verksamhetsutveckling.

Ägarna ska gemensamt, såvitt avser strategiska mål och viktiga beslut, tillförsäkra en kontroll över bolaget som motsvarar den som de utövar över den egna verksamheten.

Aktieägarna har överenskommit att utse ett Ägarråd bestående av två (2) representanter för varje Aktieägare. Ägarrådet ska utgöra ett samrådsforum för Aktieägarna. Ägarrådet ska sammanträda minst en gång om året. Därutöver ska ytterligare sammanträden hållas när någon av Aktieägarna begär det. Göteborgs stad ska ansvara för att kallelse skickas till den andra Aktieägaren.

Inför process för tillsättande av VD och vice-VD i Bolaget ska samråd ske med båda ägarna.

Övrigt

Före beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska bolaget inhämta ställningstagande från kommunfullmäktige i Göteborg samt regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen.

Detta ägardirektiv ska efter fastställande i kommunfullmäktige i Göteborg samt i regionfullmäktige Västra Götalandsregionen – för att äga giltighet - antas på bolagsstämma i bolaget.